

Dags! Övningsbok 4 A

Lärraranvisning Textview

Verksnummer: 31140

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Dags! Övningsbok 4 A

Författare: Ejeman m.fl.

ISBN: 978-91-27-40797-8

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	3
Till läsaren.....	10
Pedagogiska tips	11
Bildbeskrivningar	12

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till och om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- Sid 64 samt baksidestext utgår.
- Facit har fått en egen flik.
- Markerad utelämnad bokstav, har ersatts med – för varje bokstav eller med --- för hela ord eller där svar ska skrivas in.
Exempel
 1. ling--sylt ---
 2. sk-rpor ---
 3. k-l-d-lmar --- (osv.)
- Bilder som ej behövs för att lösa uppgifterna utgår.
- Ikonbilderna är borttagna.

- Fetmarkering av enstaka ord eller bokstäver har utgått.

Sidspecifika förändringar

12

Uppgift 3

Du har fått åtta geografiska namn skrivna i ordning från norr till söder.

Skriv dem i ordning från söder till norr.

Pst! Kom ihåg stor bokstav!

Kiruna, Umeälven, Åreskutan, Sundsvall, Mora, Vänern, Öland, Malmö

1. Malmö
2. ---

15

Uppgift 3

Välj rätt ord i rutan med ng-ljud och lös ordflätan.

Du får hjälp med det sökta ordets antal bokstäver inom parentes. Det finns även ett lodrätt ord vars bokstäver är markerade med en parentes.

ung, slang, ingen, stång, (ingenting),
sjunger, fingrar, hängde

1. Motsatsen till allting inge(n)ting (9)
2. Har vi fem på var hand ---(-)--- (7)
3. Kan finnas inne i cykelringen -(-)--- (5)
4. Gör vi ofta på musiktimmen -(-)----- (7)
5. Motsatsen till gammal (-)-- (3)
6. Gjorde tvätten på tork ----(-)- (6)
7. Motsatsen till alla ----(-)- (5)
8. En sådan brukar flaggan sitta på
-(-)--- (5)

Om du har gjort rätt, ska du få det lodräta ordet med hjälp av bokstäverna skrivna inom parentes. Skriv det här.

Nu arbetar jag med ---

21

Uppgift 2

Uppgiften har fått följande utseende:

Läs följande ord:

gris, bur, metspö, ost, nål och bil.

Svara sedan på frågan: Vad har de här sex orden gemensamt när det gäller stavningen?

22

Uppgift 3

Eleven får följande bildinformation:

1. här stannar tåget ---
2. här finns molnen ---
3. en stor familj ---
4. en kille i en trapets ---
5. en flicka ---
6. en läkare ---
7. två äpplehalvor---
8. en flicka och en tom spargris ---
9. en kille som gillar en flicka ---
10. höstmånad ---

35

Uppgift 1

Eleven har fått en kort bildbeskrivning, samt orden i rutan skrivna inom parentes.

1. (kokar) Vattnet kokar för fullt.
2. (skiner) ---
3. (faller) ---
4. (brinner) ---
5. (tutar) ---
6. (gungar) ---

42

Uppgift 1

Eleven markerar med ett l om vokalen är lång och k om vokalen är kort.

52/53

Uppgift 7

Vågrätt:

- 1 kan du vara om du är sjuk. f-b--- (6)
- 2 en sebra är vit och svart... ----i- (6)
- 6 ilsken --- (3)
- 7 skrattar --- (4)
- 9 väger mycket (4) t--- (4)
- 11 helt bar --k-- (5)
- 13 är flugsvampen ----- (6)
- 14 fet -j--- (5)

Lodrätt:

- 1 en rektangulär ram är f-----t-- (9)
- 2 är fiskskelett b---- (5)
- 4 istappar i--- (4)
- 8 en flicka står på en pall, då blir hon ... ---- (4)
- 10 lerig ----j-- (7)
- 12 flintskallig k-- (3)

57

Uppgift 6

Bildinformationen har följande utseende:

1. mick ---
2. skivspelare ---
3. blåsinstrument/sax ---
4. kan du ringa på ---

58

Uppgift 7

Elevens uppgift har fått följande utseende:

1. (gått/gott)
 - a) Plättar med sylt smakar ---.
 - b) Vi hade kanske --- för långt när vi gömde en rått i Evas garderob.
2. (blått/blott)
 - a) Den finska flaggan har ett --- kors.
 - b) Ordet --- betyder detsamma som ordet bara.

osv.

60

Uppgift 1

Skriv in orden från rutan så att de passar i ljudflätan.

Du får hjälp med det sökta ordets antal bokstäver inom parentes.

De givna bokstäverna bildar ordet getingar.

fängelse gunga
hinkar magnet
ringklocka skinka
tidning vinka

1. --g--- (6)
2. ----e--- (8)
3. t----- (7)
4. --i--- (6)
5. --n-- (5)
6. ---g- (5)
7. ----a- (6)
8. r----- (10)

60

Uppgift 2

Du får hjälp med det sökta ordets antal bokstäver. Det lodräta ordets bokstäver är markerade med en parentes.

Vågrätt:

1. Stället där kan du sätta in pengar (-)----- (6)
2. Bil lastad med olja eller bensin -(-)----- (7)
3. Måste du nog göra om du är ute i sista minuten --(-)i--- (7)
4. Män som lever i kloster --(-)--- (6)
5. Finns på flygplan (-)----- (6)
6. Fylla på bensin -(-)--- (5)
7. Sommarnederbörd --(-)- (4)
8. Kan du betala med --(-)--- (6)

Lodrätt:

Dras små barn i ----- (8)

61

Uppgift 3

Vågrätt

- 2 sitter handen på --- (3)
- 4 liten låda --- (3)
- 9 motor på båt -k---s-u--a (11)
- 10 runda badleksaker --d----- (9)
- 11 puss ---- (4)
- 14 hjärter, ruter, klöver och spader är spel---. ---- (4)
- 15 festdekorationer s-r----- (9)
- 16 lite kryp ---v (4)

Lodrätt:

- 1 ryskt stränginstrument b-----j-- (9)
- 3 passar skruvar i m----- (7)
- 5 sommarskor ---d---- (8)
- 6 stänger öppning i staketet ----- (5)
- 7 långsmalt kräldjur --- (3)
- 8 stora tamfåglar k---o--- (8)
- 12 stor nubbe --i- (4)
- 13 fia med knuff är ett ---- (4)

62

Uppgift 4

Vågrätt:

- 2 ha vattnet ur en eka --- (3)
- 4 fylla på kaffe s----- (7)
- 5 en mekaniker jobb är att --p----- (8)
- 7 få en bomb att explodera --r---- (7)
- 9 trampa på en cykel ----- (5)
- 10 vaktpostens jobb är att --- utanför slottet ----- (5)
- 11 kan en jägare göra i skogen ---- (4)

Lodrätt:

- 1 ge mat tillett barn ---- (4)
- 2 överlämna ett paket -v---ä--- (9)
- 3 vattnet faller som droppar ---p-- (6)
- 4 jogga s----- (7)
- 6 lösa ett mattetal ----- (5)
- 7 nattsömn ---- (4)
- 8 blossa på en cigarett r--- (4)

63

Uppgift 5

Elevens uppgift är förändrad på så sätt att eleven har fått det sökta ordets motsats skrivet inom parentes i stället för bildbeskrivningar.

Här är alla ord adjektiv.

Det sökta ordets motsats står först inom parentes.

Du får även hjälp med det sökta ordets antal bokstäver samt några bokstäver i en del av orden.

Vågrätt

- 1 (sur) En --- segrare. g--- (4)
- 3 (tjock) En tjock man och en --- kvinna.
---- (4)
- 4 (fattig) Kalle är en --- person. --- (3)
- 6 (lätt) Att bära pianon är ett --- jobb. a--e-s--t (9)
- 8 (frisk) – Jag känner mig --- i dag. -å--- (5)
- 9 (piggt) Ett --- barn behöver kanske tröst. gr---gt (7)
- 11 (kraftig) En --- person är detsamma som en mager person.
t-n-- (5)

Lodrätt

- 1 (ny) Det här är en --- bilmodell. g---a---gs (10)
- 2 (varm) På sommaren är det gott med en
--- glasspinne. ---- (4)
- 4 (randig) En --- tröja. -u--- (5)
- 5 (färdig) – Nej, jag är inte --- än.
---- (4)
- 7 (dyra) Affären säljer --- strumpor.
--l---- (7)
- 10 (våta) Han skrapar den --- vindrutan.
i-i-- (5)

Till läsaren

Du skriver dina svar på datorn eller Perkinsmaskinen.

Samla svaren i en egen mapp.

Var noga med att du alltid skriver kapitlets namn och uppgiftens rubrik och/eller sida så att det blir lätt att se vilka svar som hör till vilken uppgift.

Ny sida vid nytt kapitel.

Baksidestext och sid 64 utgår.

Facit finns i separat flik.

Markerad utelämnad bokstav, har ersatts med – för varje bokstav eller med --- för hela ord eller där svar ska skrivas in.

Exempel

1. ling--sylvt ---
2. sk-rpor ---
3. k-l-d-lmar --- (osv.)

Kortare bildinformation, markerade ord eller och givna svar är oftast skrivna inom parentes.

Uppgifterna är numrerade/bokstaverade så att det ska bli lättare att skriva svaren och att rätta uppgifterna.

Vissa uppgifter kan du välja mellan att skriva svaret på din dator eller på perkins. Detta gäller främst de uppgifter där dina klasskamrater uppmanas att "stryka under" eller "ringa in" ord.

Korsordens bilder ersätts med bildord eller korta beskrivningar som ger lösningen till det sökta ordet. Du får också hjälp med det sökta ordets antal bokstäver inom parentes.

Exempel sid 61 uppgift 3

Vågrätt

- 2 sitter handen på --- (3)
- 4 liten låda --- (3)
- 9 motor på båt) -k---s-u--a (11

(osv.)

Lodrätt:

- 1 ryskt stränginstrument b-----j-- (9)
- 3 passar skruvar i m----- (7)
- 5 sommarskor ---d---- (8)

(osv.)

Bilder som ej behövs för att lösa uppgifterna utgår.

Pedagogiska tips

- Eleven skriver sina svar på sin dator.
- Tänk på att det är viktigt att eleven har en särskild fil på datorn för "Dags för svenska" och att eleven är noga med att skriva in vilket kapitel och uppgift som besvaras.
- Uppgifterna är numrerade/bokstaverade så att det blir lättare för eleven att skriva svaren på dator och detta underlättar också när eleven ska rätta uppgifterna.
- Ordning och reda är mycket viktigt!
- Bildbeskrivningar finns till de bilder, där det behövs för att eleven ska kunna lösa uppgifterna.
- Bildbeskrivningarna kan dock **aldrig** ge exakt samma information som de seende eleverna får genom att se på bilderna, samtala därför om bilderna och ge den extra information som eleven med synsnedstättning kan ha nytta av för att få samma förståelse som de seende eleverna.
- Korsordens bilder ersätts med bildord eller korta beskrivningar som kan associeras till det sökta ordet. Eleven får hjälp med det sökta ordets antal bokstäver inom parentes. Även här kan eleven behöva hjälp med att få bildinformationen förtydligade då dessa är skrivna så korta som möjligt.
- Elever med synsnedstättning behöver **mera tid** till vissa uppgifter och som synskadad har eleven rätt till mer tid vid prov.
- Tag som vana att läsa igenom "Till läsaren" tillsammans med eleven med synsnedstättning så att eleven blir medveten om att här kan man få reda på vad som är specifikt för boken.

Bildbeskrivningar

3

Fyra fruktbilder

en ananas, en banan, en citron och en klase druvor.

20

Två fotografier

Bild 1

föreställer två glad flickor som lyssnar på en CD. De har hörlurar på öronen.

Bild 2

Två personer sitter i en bil, men man kan inte se deras riktiga ansikten för de har hundmasker på huvudet. Den ena masken föreställer en vit pudel och den andra är en ganska stor, brun hund.

27

En tecknad sommarbild

Tre barn, två flickor och en kille, sitter på en träsoffa uppe på en kulle och fikar. På bordet framför dem ligger en röd- och vitrutiga duk. Där har de dukat fram jordgubbar i en stor skål, bullar och jordgubbstårta. På bordet finns även kaffekoppar, glas, assietter, skedar, tillbringare med saft samt en kaffekokare. Killen har brunt hår och är klädd i blå T-shirt. Den ena flickan har en röd keps på huvudet och den andra har håret uppsatt i två tofsar. Bakom barnen ser man ett gult tält. I tältet ligger gröna sovsäckar. På marken ligger en massa saker exempelvis: en fotboll, skor, dockvagn med en docka, en nalle, en handväska, en trehjuling, en ekorre, ett badmintonracket, en badmintonboll, en katt, en vattenkanna, en hink och två spadar. Det växer tre tulpaner och tre prästkragar i gräset.

Nedanfö kulle ser man en väg. Där åker en gul bil och en röd traktor med kärra. Man ser en bondgård med ett rött staket runt trädgården. På bondgården finns ett rött stort hus med många fönster, en röd ladugård, en flaggstång med en svenska flagga, ett äppleträd och två andra träd. Mellan två av träden har man hängt upp en hängmatta. Bredvid ladugården ser man tre kor.

Bakom ladugården växer några granar. Där ser man även en sjö. Här paddlar en man i en kanot. En väg leder fram till sjön där det är en brygga.

Man ser även en svamp, en sten, en björk, en sol, två moln samt följande djur: älg, björn och en fågel. I bakgrunden ser man en skog och några berg.

28

Ett fotografi på dörrklockor vid entrén till ett hyreshus.

Vid varje ringknapp finns ett namn:

L Gustavsson

Batsis

Karjalainen

Grankvist

Gisselberg

Nordlöf

Calmén

J Romin

M Carlsson

M Holmberg

35

Sex tecknade bilder

1. En kastrull med vatten. Det är bubblor i vattnet.
2. En stor, gul sol
3. En stor, gran som har knäckts vid roten.
Trädet är på väg ner mot marken.
4. En brasa gjord av björkved.
5. En katt står framför en bil. Bilden har texten: TUT.
6. En kille som sitter i en gunga.

36

En tecknad bild från ett bibliotek.

På bilden ser man många barn och vuxna. Längst fram sätter en flicka upp en affisch. Ett litet barn klappar ett annat barn som ligger på golvet. Två personer läser i var sin tidning. På ett bord ligger en tidning och där står en bordslampa som lyser. En kille skriver i en bok och en flicka kollar på en dator. En kille har hörlurar på öronen och lyssnar på en saga eller kanske musik. En kille sover i en soffa, bredvid honom sitter ännu en kille som har hörlurar på öronen. Han sjunger högt. En man håller upp sitt finger och säger: sch. I en annan soffa sitter en tant och läser för fyra barn. De verkar mycket intresserade och lyssnar noga på sagan. En gammal farbror får hjälp att hitta en bok i en av bokhyllorna. Vid lånedisken står tre barn och en vuxen. De lånar många böcker.